

Jámborné Balog Tünde

HIDEG SZÉLBEN

HORGAS BÉLA VERSÉHEZ

2019-01-01 | HORGAS BÉLA VERSÉHEZ, JEGYZET

DE HŐ ÉS ÁTKAROLÁS TERÉN

*Mentünk hideg szélben a hegyen át
mondtam rád adom bordó pulóverem
öleljen át (öleljen át) és*

*takarómat is együtt velem
 mentünk május délelőtt volt
 a Kis-sváb-hegy déli oldalán
 egymás oldalán s hogy még
 egyértelműbb legyen
 le sem vettem úgy adtam rád
 a pulóverem
 hát mit mondhatok öreg darab
 de hő és átkarolás terén
 a történet amit te meg én görgetünk
 gondoltam de semmit se mondtam
 de dőltem testtel is hozzád dőltél
 a betonjárda kockái mentén ismeretlen
 gombostűfejnél alig nagyobb lilák
 izzottak pitypang-gömbök alatti mélyben
 mentünk hideg szélben a hegyen át.*

Kimondani a kimondhatatlant, elérni az elérhetetlent, ez minden költő vágya, ami természetesen sohase teljesülhet be, mert ha eléred, megszűnik az elérhetetlensége, és ha ki tudod mondani, többé már nem kimondhatatlan, vagyis értelmetlen lesz az egész; az a *kis sömme*, ami a remekművet megkülönbözteti az iparosmunkától, eloszlik, valóban semmivé válik, üresség marad a helyén, körötte rímek – vagy rímtelenségek – gépies kopogása.

minden pátosztól mentes

Az az igazi költő, aki a forma csapdájába tudja zárni – madarat a kalitkába – a torokszorító érzést, amire nincs magyarázat, de ami már akkor elfogja az

olvasót, amikor még nem gondolkozik el Burns (Weöres zsenialitásából magyarul kockássá lett) takarója és a Skót-felföld metamorfózisán HB versében, ahol bordó pulóverré és a Kis-sváb-hegy déli oldalává lényegülnek; amikor még nem próbálja boncolgatni, hogy milyen érzelmi gazdagságot, testi-lelki összetartozást, meghittséget képes sugallni a minden pátosztól mentes *hő és átkarolás terén* meghatározás; nem

tart még ott, hogy felismerje, mennyi asszociáció tapad a HB által olyannyira kedvelt *hő* szóhoz, ami sokkal tágabb és dúsabb jelentésű, mint a *meleg* vagy a *forró*; és azt sem ismeri még fel (csak érzi), hogy lüktet a versben, az itt-ott aritmiásan dobbanó váratlan vagy éppen elmaradt rímekben (amelyek akkor is visszacsengenek a fülében, ha nincsenek is leírva) a szív!

És az áthallások is később jönnek elő (mert nemcsak a hideg szél, a takaró és az ölelés van, hanem a *rét* mellett a *hegy* is, John Anderson hegye, és azok a gombostűfejnyi titokzatosan izzó lilák talán Apollinaire kikericsei (vagy hangaszálai?) csak később, sokadszorra, hogy mindez nem idézet, nem átköltés, nem parafrázis, és nem is *hommage*; a költészet egy bizonyos szint fölött szerves része lesz az életünknek, a teremtett világnak – és az *ige testté lőn*, ahogy János írja evangéliumában, és ilyként lehet tárgya egy másik költeménynek.

...és amikor még mindezt nem próbáljuk meg kibogozni, elemezni és értelmezni, csak hagyjuk átfolyni magunkon a verset, már akkor eldől, hogy a benne lévő kimondhatatlan a mi történetünk is, *amit te meg én görgetünk*, ha megyünk hideg szélben a réten, a hegyen, az úton, a hídon, a léten át.

kép | pxhere.com